

Complexnummer: 514404

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Wilhelminapark

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

514405, 514406, 514407, 514408, 514409

Woonplaats

Utrecht

Gemeente

Utrecht

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdobject

Utrecht, Wilhelminapark 42, Wilhelminapark

Complexomschrijving

Inleiding

Complex bestaande uit PARK in Engelse landschapsstijl naar ontwerp van tuinarchitect H. Copijn, in één opzet uitgevoerd met het ontwerp aan de Emmalaan en omgeving van H. Loran, met bestemming wandelpark en parkaanleg met een deel villa-bouw, oorspronkelijk genaamd het Oudwijkerveldpark, geopend in 1898 en vanwege het kroningsjaar van koningin Wilhelmina in 1898 hernoemd in Wilhelminapark. Doel was het aanleggen van een wandelpark en een aantrekkelijke woonomgeving voor de welgestelde inwoners van de stad.

Het park sluit aan de noordzijde bij Oudwijk aan op de parkaanleg van de Emmalaan, aan de zuidzijde is de Julianalaan de afsluiting van het park.

Bebouwing aan de westzijde (Wilhelminapark) is bij het oorspronkelijke ontwerp van park in het plan meegenomen. Bebouwing aan de oostzijde (Koningslaan) is in aansluiting op het gerealiseerde park tot stand gekomen.

De toegang van het park geschiedt onder meer aan de oostzijde via een KNUPPELBRUGGETJE over een waterloop, welk deel uitmaakt van een oude Vechtloop. In 1925 is een THEEHUIS gesitueerd nabij de grote vijver, ter vervanging van het oorspronkelijke melkhuisje. Andere waardevolle toevoegingen bestaan onder meer uit een HERDENKINGSBANK, een BRUGLEUNINGEN boven een duiker en, hier buiten de bescherming vallend: enkele beelden en een bunker (1942). Aan de zuidoostzijde is een deel van de omringende bebouwing recent ingevuld met moderne villa's.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het Wilhelminaparkcomplex bestaat uit de volgende onderdelen:

- de historische parkaanleg
- het theehuis
- herdenkingsbank
- brugleuningen
- knuppelbrug

Omschrijving

Park, aangelegd op voormalige hoveniersgronden en gedeeltelijk op een voormalige buitenplaats, bestaande uit een grote vijver met twee eilanden en fontein, speelveld, diverse weiden, een rijpad voor koetsen en diverse wandelpaden, slingerende waterpartijen langs de rand van het park en veel bijzondere boomsoorten. Het geheel omgeven door aaneengesloten bebouwing aan oost- en westzijde, uitlopend aan de noordzijde op de parkaanleg van de Emmalaan, aan de zuidzijde op de Julianalaan.

De hoofdwegen lopen oost en west (Loolaantje) en noord-zuid door het park en zijn verbonden door slingerende zijpaden. Centraal ligt een grote vijver met eilandjes met boomgroepen, ten zuiden daarvan een groot grasveld.

Waardering

In 1898 geopend Wilhelminapark naar ontwerp in Engelse landschapsstijl van H. Copijn, van algemeen belang vanwege de landschappelijke, tuinarchitectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde vanwege de over het algemeen gaaf bewaarde aanleg in landschapsstijl, de bijzondere boomsoorten en als elementair onderdeel van het te beschermen gezicht Wilhelminapark en omgeving.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514405

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 mei 2001
Kadaster deel/nr	82800/171

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Utrecht	Utrecht	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Abstede	C			9018

Omschrijving**

Omschrijving

In 1925 gebouwd THEEHUIS, in een op de Engelse landhuisstijl geïnspireerde bouwvorm met elementen van de Amsterdamse School, naar ontwerp van architect G. van der Gaast. Het pand is uitgelegd op een plattegrond van twee in hoofdvorm en ten opzichte van elkaar verschoven rechthoekige bouwmassa's, ter vervanging van de oorspronkelijke melksalon in het Wilhelminapark. Het theehuis is gelegen tegenover de centrale vijver, omsloten door plantsoen.

Het eenlaags gebouw is uitgevoerd in baksteen met ten dele gepotdekselde houten gevels, onder een rieten kap. Deze verspringt in hoogte ter plaatse van het middenbouwdeel dat als torenelement met een samengestelde kap de beide bouwdelen verbindt. Diverse vensters met door roeden ingedeelde draairamen en onder een bovenlicht (veelal ruitvormig, van het type wiebertje).

Interieur naar ontwerp van architect Brouwer met Amsterdamse Schoolkenmerken en diverse Afrikaanse motieven, ondermeer met tegeltableau's en diermotieven.

Waardering

Theehuis van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een voor een theehuis kenmerkende in landhuisstijl-achtige bouwvorm met detailleringen van de Amsterdamse Schoolstijl. Van cultuurhistorische waarde vanwege zijn bestemming als bijzondere uitdrukking van landelijk verpozen in een lommerrijk en stemmige omgeving als het Wilhelminapark. Van ensemblewaarde in relatie met de overige complexonderdelen.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Sport, recreatie, vereniging en horeca	Horeca	Theeschenkerij

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514406

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 mei 2001
Kadaster deel/nr	82800/165

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Utrecht	Utrecht	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Utrecht	Wilhelminapark 42, Wilhelminapark

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Abstede	C			8641
Abstede	C			9017

Omschrijving**

Inleiding

HERDENKINGSBANK, opgericht ter herdenking van het 12 1/2 jaar ambtsjubileum van burgemeester Fockema Andreae, gesitueerd aan de westzijde van het park en uitgevoerd in een aan de Amsterdamse-School verwante stijl.

Omschrijving

In baksteen opgetrokken zitbank, met half rond uitgevoerd verhoogd middendeel (met op de rugleuning het opschrift "Burgemeester Dr J.P. Fockema Andreae - 1914 - 1926" en aan weerszijden een lager recht deel, op de penanten "18 maart 1914" en "18 sept. 1926").

Waardering

Herdenkingsbank, van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een aan de Amsterdamse School verwante stijl, tevens vanwege cultuurhistorische waarde vanwege de verbondenheid met de historie van Utrecht en als karakteristiek onderdeel van het Wilhelminapark.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Straatmeubilair	Zitbank

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514407

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 mei 2001
Kadaster deel/nr	82800/157

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Utrecht	Utrecht	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Utrecht	in het park, Wilhelminapark

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Abstede	C			8641
Abstede	C			9017

*Omschrijving***

Omschrijving

Aan de westzijde van het Wilhelminapark gelegen BRUGLEUNINGEN met een onder de weg gelegen duiker, als onderdeel van het parkcomplex. De imitatie-houtwerk leuning zijn uitgevoerd in gietbeton.

Waardering

Brugleuning in imitatie-houtwerk van algemeen belang vanwege de architectonische waarde vanwege het voor die tijd moderne materiaalgebruik, tevens vanwege de cultuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf onderdeel van het Wilhelminapark.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Weg- en waterbouwkundige werken	Waterweg, werf en haven	Duiker

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514408

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 mei 2001
Kadaster deel/nr	82801/16

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Utrecht	Utrecht	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Utrecht	in het park, Wilhelminapark

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Abstede	C			8641
Abstede	C			9017

*Omschrijving***

Omschrijving

Houten VOETGANGERSBRUG op tegen de oevers geplaatste pijlers, een zogenaamde Knuppelbrug, die het park aan de oostzijde met de Koningslaan verbindt. Uitgevoerd in rustieke stijl.

Waardering

Brug van algemeen belang vanwege de vormgevingswaarde als karakteristiek voorbeeld van brug in rustieke stijl, tevens vanwege de cultuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf onderdeel van het Wilhelminapark. Van ensemblewaarde in relatie met de overige complexonderdelen.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Weg- en waterbouwkundige werken	Brug(C)	Voetgangersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514409

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 mei 2001
Kadaster deel/nr	82801/1

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Utrecht	Utrecht	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Utrecht	Wilhelminapark 42, Wilhelminapark

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Abstede	C			9017
Abstede	C			6265
Abstede	C			8641

Omschrijving**

Omschrijving

In 1897-1898 in samenhang met de PARKAANLEG met villabouw rond de Emmalaan ingericht wandelpark, genaamd Oudwijkerveldpark, hernoemd in 1898 in "Wilhelminapark", met een niervormige plattegrond, toelopend aan de noord- en zuidzijde. Aan de noordzijde overgaande via Oudwijk in een uit dezelfde tijd daterende parkaanleg met bebouwing van de Emmalaan, aan de zuidzijde aansluitend met een groen ovaal op de bebouwing van de Julianalaan; deze aansluiting dateert van omstreeks 1910. Centraal gelegen speels gevormde vijver, met een lint-achtige uitloper naar het westen, gedeeltelijk doorlopend in zuidwestelijke richting en één naar het oosten, hier aansluitend op een waterloop langs de gehele oostzijde van het park. In de vijver twee eilandjes en een fontein. Aan de noord- en zuidzijde van de centrale vijver weiden, de zuidelijke is de grootste en ovaal van vorm. Aan de oostzijde loopt een rijpad van noord naar zuid, aan de westzijde een wandelpad, voorts zijn er smalle, slingerende wandelpaden door het gehele park. De toegangen tot het park liggen aan de westzijde onder andere tegenover de Burgemeester Reigerstraat, aan de zuidzijde (Julianalaan), aan de oostzijde tegenover de Louise de Colignystraat en middels bruggen over het water ter hoogte van de Prins Hendriklaan en tegenover Koningslaan nr 34, tenslotte aan de noordzijde bij Oudwijk. De beplanting bestaat uit een mengeling van inheemse bomen en exoten, waarbij de bomen onder meer fungeren als begeleiding, zowel langs de randen van het park, met name langs de Koningslaan en langs de zuidwestzijde van het park - straat genaamd Wilhelminapark - als onder meer langs delen van de grote ovale weide aan de zuidzijde. In het gehele park zijn er naast in rijen gesitueerde bomen tevens allerlei clusters van bomen. Tussen de centrale vijver en de grote weide, is een theehuis gesitueerd temidden van bomen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Parkaanleg, van algemeen belang vanwege tuinarchitectuurhistorische waarde, als fraai voorbeeld van Engelse landschapsstijl met grote centrale vijver met eilandjes en fontein, diverse weiden, inheemse bomen en exoten. Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van het te beschermen stadsgezicht Wilhelminapark en omgeving. De parkaanleg is als onderdeel van het oeuvre van tuinarchitect H. Copijn en Loran van belang

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Park